

Opozícia sa do parlamentu nedostala

V nedeľu 28. septembra 2008 sa v Bielorusku konali voľby do 110-člennej dolnej komory bieloruského parlamentu (Snemovňa reprezentantov). Napriek tomu, že sa volebnej kampane zúčastnilo 70 opozičných kandidátov (z celkového počtu 263) a prezident Alexander Lukašenka ubezpečoval, že voľby budú „slobodné a spravodlivé“; žiadny z opozičných kandidátov sa do parlamentu nedostal.

Podľa niektorých analytikov ako aj Ústrednej volebnej komisie sa voľby uskutočnili v pokojnom duchu bez vážnejších narušení. Pozorovatelia Spoločenstva nezávislých štátov a Parlamentného zhromaždenia Únie Bieloruska a Ruska nehlásili žiadne porušenia volebných pravidiel. Voľby boli podľa nich „demokratické a progresívne“.

Iní pozorovatelia však poukázali na veľmi nízke mediálne pokrytie kampane a na fakt, že predvolebná kampaň sa uskutočnila v „prísne regulovanom prostredí.“ Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) zdôraznila najmä nemožnosť pozorovať skoré hlasovanie (túto možnosť využila štvrtina voličov) ako aj fakt, že iba 37% pozorovateľov OBSE malo možnosť sledovať sčítavanie hlasov. Z nich viac ako 40% zaznamenalo vážne nezrovnalosti pri sčítavaní. Na druhej strane OBSE ocenila „drobné zlepšenia“ v porovnaní s predchádzajúcimi voľbami v roku 2004. Konkrétne ocenila registráciu väčšiny opozičných kandidátov, mierny nárast zastúpenia opozície vo volebných komisiách (43 z 69 845 členov), prístup kandidátov do miestnych médií, pokles prípadov prenasledovania opozičných aktivistov a pozvanie medzinárodných pozorovateľov do krajiny. Ako správa OBSE uzatvára, napriek snahe voľby „nakoniec nesplnili podmienky OBSE pre demokratické voľby“.

Vo večerných hodinách volebného dňa sa v centre Minsku zišlo do 1 000 sympatizantov opozície, ktorí protestovali proti podľa nich sfaľovaným voľbám a vyzvali EÚ a USA, aby ich neuznala.

Zdroje: OSCE, Euronews, RIA Novosti, EUobserver

Medzinárodné reakcie na výsledky bieloruských parlamentných volieb

„Parlamentné voľby v Bielorusku bohužiaľ nesplnili uznávané medzinárodné štandardy“, povedal predseda Delegácie pre vzťahy s Bieloruskom Európskeho parlamentu Jacek Protasiewicz. Aj keď je EÚ znepokojená výsledkami volieb, podľa stanoviska predsedníctva EÚ musí Unia „naliehať na bieloruské úrady, aby pokračovali vo svojom úsilí vyhovieť medzinárodným demokratickým záväzkom a v tomto ohľade plne spolupracovali s ODIHR.“

Po prepustení všetkých politických väzňov 20. augusta 2008 EÚ podstatne zintenzívnila komunikáciu s bieloruskými úradmi. Pred septembrovými voľbami niekoľko zahraničných diplomatov navštívilo krajinu (najprominentnejším bol poľský minister zahraničných vecí Radek Sikorski) a Vysoký predstaviteľ EÚ Javier Solana mal telefonický rozhovor s prezidentom Lukašenkom. Niektoré členské štáty EÚ navrhli zmierniť ekonomické sankcie voči Bielorusku a prehodnotiť zoznam bieloruských predstaviteľov, ktorí majú zákaz vstupu na územie EÚ. Či bude zblíženie EÚ s Minskom pokračovať aj napriek výsledkom volieb, bude známe po stretnutí ministrov zahraničných vecí EÚ, ktoré sa uskutoční v polovici októbra.

Hovorca amerického ministerstva zahraničných vecí Robert Wood označil voľby za nespĺňajúce medzinárodné štandardy. Na druhej strane však priznal, že americká vláda musí spolupracovať s vládou v Bielorusku a snažiť sa ju „dostať na správnu cestu.“ Aj keď sa očakávalo, že voľby budú hlavným faktorom ovplyvňujúcim ďalší postup USA voči

Bielorusku, neboli oznámené žiadne ďalšie kroky a ani to, či bude dočasné pozastavenie ekonomických sankcií predĺžené.

Rusko doposiaľ na voľby v Bielorusku oficiálne nereagovalo. Jediní, ktorí sa k voľbám vyjadrili, boli volební pozorovatelia z ruskej Štátnej dumy. Podľa jedného z nich, Olega Zholobova, sa „voľby uskutočnili v súlade so zákonom a volebné komisie fungovali správne a koordinovane.“ Oficiálne reakcie Kremľa môžeme očakávať počas návštevy ruského premiéra Vladimíra Putina v Bielorusku, naplánovanej na 6. októbra.

Zdroje: Európsky parlament, Predsedníctvo Rady, Naviny, Interfax